

Szerkesztőség:

Medgyes, Kő-utca 50. I. em.
A közlemények és hirdetések e címen; előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére küldendők.

Előfizetési árak:

Negyedévre 2 kor., egyes szám 16 fillér.

MEDGYESI UJSÁG

Társadalmi hetilap.

Hivatalos hirdetések
100 szóig 10 korona, azonfelül minden 100 szó 3 kor.

Magánhirdetések meg-
egyezés szerint.

Nyilttér soronként 40 fillér

FIGYELŐ.

A városunk közbiztonsága, különösen az esti órákban nagyon szomorú volt. A város forgalmas utcáin is majdnem életveszélyes volt a közlekedés és gyakoriak voltak bicskázások. Nem lehetett a külvárosi fiatalságot megfékezni. Jól eső örömmel látjuk most a rendőrség erélyes intézkedéseit, de... és itt van a bökkenő, félünk, hogy az intézkedések csak papíron maradnak. Mert 9—10 rendőrlégenyel nem lehet egy 9000 lakóju városban, pláne itt minálunk a kielégítő közbiztonságot, a rendet fenntartani. Különösen most, a háborus, mozgósítási hírekre, jó volna valami megerősítést igénybe venni. Csendőrséget, mert a közönség joggal nyugtalan és ne hogy utolsó percben késő legyen a gondoskodás.

Délerdély ünnepe.

A Magyar Dalosszövetség a Székelyföldön.

Utóbbi időkben különösen Erdély nemzethü társadalmát idegességgel és aggodalmakkal töltik el, hogy nincs elég szerveztségünk és egymást megértő s egymásban bizó öntudatunk. Ezeknek a lélekbeli rosszérzéseknek sokban igazuk van, de amennyiben tévedésből csirázódnának, úgy is szükséges, hogy a mi vaióság van a hiányosságainkban, azt pótoljuk s ami tévedés és látszólagosság hat ebben a dologban izgatólag, azt tiszta látással és új lélek nyeresével magunkból kiemeljük. Társadalmunk lelkének, tömegeink hitének s bátor és derüs

bizodalmanak felserkentése minden-
képpen sürgős tennivaló.

Ebben az irányban tesz hatalmas, messzedöngő lépést a Magyar Dalosszövetség, mikor az idén Erdély két pontját keresi fel, hogy a maga óriási szervezetével s a dalosművészetnek lélekbenyuló nagy hatásaival széles tömegekre hasson és a magyar dalból kisugárzó szellemmel a lelki ürességeket kitöltse. Nagy próbatétel ez; a magyar értelmiségnek világba kiállító szava, hogy társadalmi önképzésünk s művészetbeli képességeink ki tudják állani bármelyik kulturnemzettel a versenyt. A mi megzendül ebben a világba kiállító szóban, az a friss nemzetléleknek a hangulata, a nemzetközi elmosódásokból kiemelkedő egyéniség és a természetes őserőnek olyan kifejeződése, mely a magyar szellem fölényét és kifogyhatatlanságát diadalmasan igazolja.

Ezzel a világba kiállító zengéssel áll meg a Magyar Dalosszövetség előbbi Közsváron, azután Székelyudvarhelyen. Előbbi helyen augusztus 13—16. napjain 40 dalegylet részvételével országos dalosversenyt tart, az utóbbi helyen augusztus 17—18. napjain 20 dalos-egylet közreműködésével országos dalosünnepet rendez. Mindkét helyen a Dalosszövetség

mozgalmának jelentősége teremtő nagysággal tör ki a helyiérdekűség határai közül s nem annak a két városnak az ügye csupán, hanem arra van hivatva, hogy Erdélynek úgy az északi, mint a déli fele tömörülni tudjon s a Dalosszövetség által kifejeződő szellemi erőt öntudatként, önbizalomként és dolgozó életderűként magába szivja. Tessék csak körülnézni a világban, hogy ez a dalosművészetben szerveződött társadalmi szellem például a nagy Németországban hogyan fűz testvéri láncot az egész birodalom körül, hogyan teremti meg a dalosünnepek csoportosulásával az összetartást, egyetértést s mindenekelőtt a világhódító nemzeti öntudatot és becsvágyat. Hogyan fejleszti a nemzeti egyéniséget s a műizlés irányító hatásait. Hogyan nevel az ifjúságból tetterős nemzedéket s a felnőttekből gazdag akaratu állampolgári rendet. Munkakedvet ad otthon s művészetével világáramlatokat teremt a külföldön és ezen réven úgy anyagi mint erkölcsi sikerekkel gazdagítja a németek társadalmát.

Mert nagy a szellem ereje; Isten után ez adja meg a mindennapi kenyeret is az emberiségnek.

Minket is tehát mélyen át kell, hogy hasson a Magyar Dalosszövet-

Vitorlázás.

Délutáni pihenésünk után mi ketten, fiatal férjek künn ültünk nyaralónk erkélyén. Szivaroztunk és néztük a tó vizét, amelyet mérsékelt és kellemes délkeleti szél fodrozott és amelynek színe intenzív kék volt.

— A szél kedvező — szól barátom és én kijelentettem, hogy ugyanazon a nézetten vagyok.

Különben azonban nem volt jó kedvünk. Hallgatagon ültünk, egymásnak majdnem hátat fordítva. Bosszusan néztünk a tó tulsó partjára, ahol a kis, fehérre meszelt parti vendéglő falai villogtak és mereven bámultuk a vitorlásunkat, amely az innenső parton táncolt a hullámokon és csörgette a horgony láncát. Közös tulajdonunk volt, közösen építettük, magunk festettük be és láttuk el vitorlakkal. Legkedvesebb foglalkozásunk volt az elmúlt télen ez a vitorlás; esetéknként poharazás közben róla beszélünk és tavasszal is csak vele törődünk.

Most pedig, nyáron, soha sem gondoltunk másra, mint, mint a kedvező szélre és ebben a pillanatban sem járt más az eszünkben.

De rögtön eszünkbe jutott az is, hogy fájdmunkra, mindketten házas emberek vagyunk és hogy csinos, fiatal feleségeink vannak, akik ugyan határtalanul szerettek

bennünket, de a vitorlást utálták. Minden alkalmat megragadtak, hogy ezt megmondják és mihelyt vitorlázásról kezdünk beszélni, ásitani kezdtek. Ha nem hagytuk rögtön abba, gunyosak és csipkelődők lettek és célzásokat tettek a férfiak apró kedvteléseire. Ha nem zavartattuk magunkat, megsértődtek és elkóboroltak az erdőbe. Mi utánuk futottunk, hogy lecsillapítsuk őket, hogy magunkat az ő társaságukban unjuk, nem volt szép tőlünk, hogy feleségül vettük őket, ha nem voltunk szerelmesek beléjük.

— De ne légy gyerekes, édesem!

— Ej, hagyj békén... menj csak vitorlázni... semmi esetre sem akarlak visszataítani... menj csak, barátod már biztosan vár...

— Ha te nem egyezel bele, akkor nem megyek...

— De én azt akarom, hogy menj vitorlázni, különben megszűnik a kedvező szél...

— Jer te is velünk!

— Nem megyek! Látom a szemedet és hallom a hangodon, hogy jobban érzed magatokat, ha egyedül vagytok. Mi csak utban vagyunk...

Nem sikerült meggyőzőnöm arról, hogy kedvtelésemmel mellett is szerethetem őt. Meg kellett esküdnöm, hogy nem rajongok a

vitorlázásért és eskümet csókokkal kellett megerősítenem. Csak néha megyek vitorlázni, ha barátom mindenáron azt akarja, hogy vele menjek.

Valószínűleg barátom is ugyanezt az ígéretet tette, mert egész héten egyszer sem voltunk a vizen. Mindennap epret szedtünk asszonyainkkal, vagy kirándulásokat tettünk, vagy felolvastunk nekik a lugasban.

Az asszonyok boldogok voltak, ragyogtak a meglepedéstől, minden délben harmadik tál ételt is kaptunk, de minékünk napról-napra rosszabb lett a kedvünk; unatkoztunk és azért ültünk most szótlanu, hallgatagon, lesujtva az erkélyen.

A szél kedvező volt és egyenletes, a vitorlás pedig utrakész. Mi azonban még gondolni sem mertünk egy vitorlás utra. Talán a távol jövőben egyszer, ha majd nem fognak bennünket ilyen határtalanul szeretni, vissza fogjuk nyerni szabadságunkat.

De ezen a nyáron csak a véletlen segítségével, titokban, ha egyszer az asszonyok nem lesznek itthon.

A szobalány elment mellettünk és nekem kétségbeesett terv jutott eszembe. Meg akartam kérni, hogy hozzon a kávéhoz konyakot, le akartam inni magam, hogy az asszonyoknak alaposan megmond-

ség eddigi akciói iránt az érdeklődés, a szeretet és ragaszkodás. Minket délerdélyieket pedig különösképpen a székelyudvarhelyi országos dalosünnep kell, hogy megkapjon és nagyjelentőségű összeseregésre késztesse. Itt, — ahogyan a Magyar Dalosszövetség hivatalos lapja írja — „csüggedt országrészeket, magára hagyott társadalmak tömegét fölemelni, a magyar lélekerőben bizóvá tenni, a magyar hangulatok tüzevel egybeforrasztani és megacélosítani: ime ez a munka az, amit a székelyudvarhelyi dalosünnepnek végbe kell vinnie“. Ehhez a célhoz képest úgy állapította meg a Szövetség az ünnep műsorát is, hogy Székelyudvarhelyen való bemutatkozásakor egész déli Erdély közönségére apellál; nagyszabásu matizés diszközgyűlésén gróf Zichy Géza, dr. Bárczy István és dr. Kacsóh Pongrác ünnepi beszédeivel, illetve felolvasásával a nemzeti művészet és déli Erdély kapcsolatait fogja feltárni s ez országrész elhanyagolt állapotaira kívánja az országos figyelmet felhívni; végül pedig a közreműködésre jelentkezett 20 dalegylettel a kolozsvári dalosverseny művészi eredményeit egész teljességükben befogja mutatni, mert a reprezentatív sulyu Budai Dalárdán kívül a király-díjas és első s második csoportu dalárdák közül a legjobbakat sikerült Székelyudvarhelyre megnyernie. Így tehát a délerdélyi közönség a maga ünnepére talál Székelyudvarhelyen s a kolozsvári versenyig fejlődött magyar dalművészet egész pompáját is végig élezheti ugyanott.

Szükséges, hogy ennek a lapnak a vidéke, az itteni társadalmi egyletek és vezetők is megértsék ennek az ünnepnek ránk kiható fontosságát. Szükséges, hogy Székelyudvarhelyen csakugyan azon országrész érdeklődése fogadja a Magyar Dalosszövetséget, amelyért ez a kiváló testület ide fárad. Szükséges, hogy az ünnepből egész déli Erdély lelket kapjon s a nemzethűség fogadalmával és a nemzeti szellem erejével közös, nagy öntudatba forrósodjék. Székelyudvarhely város közönsége kitárt kebelével, testvéri szívvel vár erre a találkozásra mindenkit s e lap közönségének is testvéri érdeke, hogy ezt a lélekből való várakozást megértse, meg ne vesse, hanem hasonló jóérzéssel siessen a hűség várakozókkal kezdet szorítani. Fel, fel erre a boldog találkozásra!

Dr. Paál Árpád,
Udvarhelyvármegye főjegyzője.

PÉNZÜGY.

Az első félév.

A pénzügyi helyzet a múlt év vége óta gyökeresen átváltozott. Az augusztusban megkötött bukaresti nyugodtabb megítélésnek adott helyet a külpolitikai viszonyok tekintetében, a már említett gyűlés a konjunkturában kisebb igényeket támasztott az ipar és kereskedelem részéről a pénzügyi piac szemében, aminek következménye volt, hogy a kamatviszonyok már a múlt év végén enyhültek és amint előrelátható volt, az ideai első félévben továbbra is jelentékenyen javultak. Az osztrák-magyar bank a múlt év november 27-én az egy évnél tovább változatlanul fentartott 6 százalékos kamatlábról lement 5½ százalékra, az idén január 20-án a

kamatlábát 5 százalékra, február 3-án 4½, március 12-én pedig 4 százalékra. A nemzetközi pénzügyi viszonyok általános könnyebbülésével és a pénzbőség jeleivel szemben nem hiányoztak azonban a zavaró momentumok sem, főleg annak következtében, hogy a különben mindig fölöslegekkel rendelkező piacon a tulspekuláció következtében — főleg az orosz pénzelvonások hatása alatt — hosszabb időn át meglehetősen pénzsűke volt tapasztalható, amiben különben része volt a 800 millió francia államkölcsön előkészítésének is, amely a félév végén tényleg kibocsátásra került. A hanyatló kamatláb elősorakoztatta a nagy kölcsönöket, amelyek a francia piac viszonyai következtében nagyobb számban keresték fel a londoni és berlini piacot. Az államkölcsönre nézve jellemző azonban, hogy a hanyatló kamatláb dacára az államok nemcsak nagyobb kamatozást voltak kénytelenek biztosítani, de némileg eltérő formában a kölcsönök törlesztését is biztosítani voltak kénytelenek. Megkezdte ezt a sorozatot az egészen kedvező pénzügyi viszonyok között levő Poroszország és követte Ausztria a 16—20 évre szóló kincstári utalványok kibocsátásával, amelyek a gyors törlesztés következtében a hitelezőknek sok előnyt biztosítanak és amelyekkel szemben nagy eredménynek kell tekintenünk, hogy Teleszky pénzügyminiszternek az 500 millió magyar kölcsönt a rendes törlesztéses járadék alakjában sikerült elhelyeznie, ami jóval kisebb megterhelést jelent a költségvetés szempontjából, mint a porosz és osztrák kölcsön. Ugyanez a jelenség azonban, amely az államkölcsönökkel szemben megnyilvánult, a hiteléletnek más területein is tapasztalható volt. A tőkék a pénzbőség és a hanyatló kamatláb dacára sem álltak készséggel rendelkezésre és a hitelezők részéről óvatosságot tartózkodás volt tapasztalható. Hiába, az utóbbi évek tanulságait nem lehet egyszerre elfelejteni és a kockázat, amelyről eddig alig volt szó, nagy szerepet nyert a hitelezésben. A másik tényező az, hogy a tőke nem akar bele-

jam az igazságot. Annyi csak lesz még az ügyben. Ekkor megszólalt mogorva hangon a barátom:

- Hol vannak a hölgyek?
- A hölgyek epret szednek — felelt a szobalány. — Nemsokára visszajönnek.
- Mikor?
- Nem mondtak közelebbit.
- Vidd el a kávé!
- Es elállottam attól a tervemtől, hogy konyakot hozatok. Azt hittem, hogy a lugasban vannak és várnak reánk.
- Ugy-e, nem szarítottad meg a vitorlákat a mai eső után — kérdezte a barátom hirtelen és kissé tétovázó hangon.
- Nem.
- Van valami különös terved mára?
- Nem, semmi. Miért?
- Mert az jutott eszembe, hogy egy kis turát tehetnék a tavon.

Tehát ő indítványozta. Vagyis én tiszta lelkiismerettel mondhatom, hogy kényszerítve voltam a vitorlázásra, mert ő hívott.

- Igen, azt megtehetnök.
- Ha neked élvezetet szerez!
- Természetesen.

A ravasz fickó! Most már az ő visszavonulási útja is fedve volt. Azt fogja mondani, hogy nekem is élvezetet szerzett.

- Ha megyünk, menjünk azonnal.
- Én egy pillanat alatt kész vagyok.

Mind a ketten kikerültünk egy kérdést, amelyre azonban mind a ketten gondoltunk. Felvetette helyettünk a kérdést a szobalány, mikor előkészületünket látta: barátom több doboz gyufát tett a zsebébe és mindketten karunkra kaptuk a paletottunkat. A leány bedugta a fejét a konyhaajtón és utánnunk kiáltott:

— Sokáig maradnak az urak a tavon, ha a hölgyek kérdeznék?

— Mondd meg a hölgyeknek, hogy ma reggel esett az eső és ki kellett vitorlázniuk, hogy a vitorlákat megszársítsuk.

Ha nem szégyeltük volna magunkat önmagunk előtt, akkor nyakunkba szedtük volna a lábunkat. Mint a nyíl repült el a csónak a parttól és néhány gyors evezőcsapással a vitorlás mellett volt.

— Micsoda gyönyörűséggel oldottam el a vitorlákat, milyen édes zene volt számomra a láncok csörgése. Micsoda energiával merítette ki barátom a vizet a fenékről és milyen iparkodással illesztette be a vitorlarudakat nyílásaikba. Lélegzetünk szinte megszakadt az örömtől, midőn végre megindultunk. Én majdnem a vízbe estem, ő pedig remegett, mikor a kormányrudat beigazította.

Csak ne jöjjenek haza az asszonyok, amíg el nem indulunk. Ha meg is érkeznek, azt fogjuk mondani, hogy nem láttuk őket.

Ha az udvarból kiáltoznának — a partot úgy sem érik már el — azzal fogunk védekezni, hogy a sziklához csapódó hullámoktól nem lehetett hallani.

De nem jön senki és nem kiáltoz senki. Kifeszítjük a vitorlákat, felszedjük a horgonyt és a hajó kisuhan a tóra, orrát egyenesen a város felé fordítva.

Egy óra alatt ott vagyunk és három órán belül visszaérkezünk, ha ott egy óráig maradunk.

Egyikünk sem tette azt az ajánlatot, de a változó kormányzásnál egyikünk sem változtatott az irányon.

Már hallatszik a zene a parti vendéglőből. Hátunk mögött a vila kicsivé és jelentéktelenné zsugorodott össze.

A vitorlák már szárazak, ha ugyan egyáltalán nedvesek voltak, amit a nagy sietségben nem néztünk meg.

Hirtelen észrevevesszük, hogy az ut felét már rég megtettük. Hosszu idő után ismét fiatal, nőtlen emberek vagyunk. Megfelekedtünk asszonyainkról és minden gondolatunkat kidobtuk a hajóból. És minden tétovázás nélkül, hallgatólagos megállapodásunk szerint, a vendéglőhöz kormányzunk és ott hagyjuk a vitorlákat száradni másnap reggelig. Csak hajnalban indultunk hazafelé . . . evezve.

Juhani Aho.

nyugodni a hitelenül megváltozott kamatviszonyokba és még mindig erősebb jövedelmezést óhajt. Nálunk a hitelorganizáció bajai is erősen érezhetőkké váltak, amelyek néhány bankbukásban a betevők és hitelezők károsodásban jutottak kifejezésre. Ezek a jelenségek azonban nem általánosíthatók, mert a fölmerült esetekben egészen speciális okok működtek közre. Ha általánosítani egyáltalában lehetséges és szabad, ezekből az esetek csak igazolták azt a tételt, hogy a kis- és középbankok helyzete manapság rendkívül nehéz és ennél fogva gondos és óvatos vezetésre van szükség, ha ezeknek az intézeteknek proszperitását biztosítani akarjuk.

Sokkalta nagyobb baj ennél a hitelorganizációnak másik kellemetlen tünete, mely abban jelentkezik, hogy egyes gazdasági osztályok, főleg a városi lakosság részére megfelelő hitelforrások nem állnak rendelkezésre és a kis- és középbankok bukásával a szervezetben rejlő ez a hiba folytonosan érezhetőbbé válik. Ez is az egyik oka annak, hogy az idej első felében általános volt a panasz az egyes gazdasági osztályok részéről, hogy hitelforrásokat nem képesek találni, ami előtérbe tolta a lejáratott kis- és középbankok helyett a községi takarékpénztárak ügyét. Kétségtelen, hogy üzleti politikájukkal a kis- és középbankok kiérdemelték ezt a sorsot és a meglévőknek súlyos küzdelmet kell majd kiállaniuk, hogy életképességüket bebizonyíthassák. Am, ha ez nálunk bevállik, valóban hézagot fognak betölteni a mai hitelszervezetben.

A konjunktúra gyöngítése az idej első felében tovább tartott, de nem öltött szerencsére olyan méreteket, mint a nálunk gazdagabb országokban, úgy, hogy bizalommal tekinthetünk a második félév felé, amelynek gazdasági jellegét a termés eredménye fogja befolyásolni. Sajnos, hogy a félév végén a sarajevói merénylet újból megerősítette a bizonytalanság tündező érzését, ami összes gazdasági viszonyainkban zavart támaszthat és a fejlődést megakaszthatja. Örömmel konstatáljuk, hogy a gyalázatos merénylet politikai megítélése és következményeinek végrehajtása olyan módon megy végbe, amely a szükséges tárgyilagosság szem előtt tartásával igyekszik a bünt megtorolni. A merénylet nyomában járó bizonytalanság azonban súlyosan érte a különben is meggyengült tőzsdét, amelynek mind előbb nyugodtabb viszonyokra lenne szüksége.

HIREK.

A szentágotai mandátum. 22-én a szentágotai választókerületben dr. Gündisch Guido erzsébetvárosi ügyvédet egyhangulag képviselőnek választották. Dr. Gündisch már egy rövid időn át képviselte a parlamentben az egyik nagyszzebeni kerületet. Az utolsó ciklusban azonban nem lépett fel, de állandó munkásságot fejtett ki politikai téren. A szász választóközönség nagy reményeket fűz dr. Gündisch képviselőségéhez.

Szabadság és tanulmányut. Dr. Laam Albert járási tiszti orvos négy heti szabadságra ment. Szabadságának nagyrészt Svájcban tölti, ahol orvosi tanulmányokat fog végezni. Nem érdektelen megjegyezni, hogy dr. Laam egy hirneves orvostanárral a lapunkban is írt és az ivóvíz okozta berethalmi görvélýkóról is

tanácskozni fog s az orvos véleménye alapján fogja a szükséges intézkedéseket megtenni. Járási orvosi minőségében dr. Eckardt Mihály, mint vasuti orvos dr. Folberth Ottó helyettesíti.

Birtokeladás a megyében. Mihályfalva községben dr. Jezerviczky János külügyminiszteri és udv. tanácsosnak 100 holdat meghaladó birtoka volt. A miniszteri tanácsos, aki a birtokot saját maga kezelte az ősszel elhált s a Bécsben lakó özvegye eladónak tette a birtokot. Különösen előnyös lett volna legelői célokra a miályfalvi kisgazdáknak, de sok kotnyeles, tudákos földműves addig spekulált és okoskodott, amíg elcsipték az orra elől s ha egyáltalában most már a község hozzájuthat, csak másodkézből kaphatja meg, mert mint értesülünk dr. Jezerniczky-néval dr. Müller Hermann nagyszzebeni ügyvéd már megkötötte a vásáit.

Segesvári hírek. Az osztrák-magyar bank segesvári fiókja 20-án megnyitott saját palotájában, a fiók igazgatója Trauschensfelds Ottó.

Hétfőn éjjel, már letartóztatott tettes behatolt dr. Roth Rudolf lakásába s ott egy pénzes szekrény fiókját igyekezett felnyitni. A zajra figyelmessé lett dr. Roth és a szomszéd szobába sietett, ahol a betörő dolgozott. A betörő erre dr. Roth fejére életveszélyes ütést mért és mialatt eszméletlenül összeesett, elmenekült. A segesvári rendőrség a nyomozásra budapesti detektívek kiküldését kérte, kiknek sikerült a betörőt kinyomozni. A súlyosan sebesült orvost a kórházban ápolják.

A tizenhatodikán tartott rendes városi közgyűlés az építendő laktanya helyéül véglegesen a „Seifen“ nevű határterést jelölte meg s megállapította a különböző gyakorlótereket is. A csapatkórházépítési célokra a laktanya közelében egy 1 hold és 726 négyszögölnyi területet ajánlott fel és kérte a vegyesbizottság mielőbbi ülésését. Együttal megbizta a tanácsot, hogy a laktanya építési tervek elkészítésére írja ki a pályázatot. *(Megjegyezzük, hogy Segesváron a laktanya ügye dlíg 3 hónapja került szőnyegre s már is a megvalósulás stádiumához oly közel áll, míg mindlunk már 3 év óta alszik ez az ügy).*

A kórházból. Fenntartással közöljük azt a szárnyrakelt hírt, aminek valóságáról nem győződhattunk meg, hogy a medgyesi kórház igazgatója, dr. Wilk Sámuel kész állásától megválni, mivel a város a kórház fejlesztéséhez szükséges összeget nem tudja, vagy nem akarja rendelkezésére bocsátani. Ez a hír meglepetést kelt s egyuttal veszedelmet is jelent azok előtt, akik ismerik a kórház nivóját, akik ismerik dr. Wilk munkásságát, amellyel ezt a kórházat a semmiből a messzi vidék egyik legkeresettebb kórházává tette, ahova bizalommal fordul a gyógyulást kereső közönség. Azt hisszük, szorosan összefügg a kórház ilyen állapotban való fennállása dr. Wilk személyével, de viszont azt is tudjuk, hogy a város jelenleg áldozatokkal járó beruházásokat tenni nem tud. Nem zárkozhatik el azonban az elől, hogy esetleg vagyoni erejét is felülmuló áldozattal később, fokozatosan fejlessze a kórházat, amely valóságos jótétemény s ennél fogva közérdeke a városnak. Kacsának tartjuk a hírt, mert komolyan hinni nem tudjuk, hogy egy, a hivatása magaslatán álló ilyen szakember, kicsinyességeknek tudja magát alárendelni, viszont ha csak szó is esett erről komoly

körökben, szükségesnek tartottuk leközölni, hogy a mértékadó emberek is gondolkodjanak fölötte és elsimítsák az ellentéteket.

A Nagyszzebeni Általános Takarékpénztár tőkeemelése. A Nagyszzebeni Általános Takarékpénztár, amely a legrégebbi és legnagyobb vidéki intézetek egyike, alaptőkéjét legközelebbi közgyűlésén másfél millió koronára emeli fel. Ennek az intézetnek, amely körülbelül 85 millió korona jelzálogkötvényt hozott forgalomba és betéteinek álladéka körülbelül 20 millió korona szokott lenni, mindössze 10.000 korona alaptőkéje van, amely száz darab száz koronás részvényre oszlik. Ezt az alaptőkét még 1841-ben állapították meg és azóta sem változtatták meg. Most azonban a változott viszonyokhoz akar alkalmazkodni ez az intézet is és a jelentéktelen alaptőkét másfél millió koronára emeli fel. Meg kell jegyezni, hogy a társulati tartalékok összege negydfél millió korona.

Szerencsétlenül járt birtokos. Zsurka Gyula rovási birtokos 23-án éjjel Mihályfalvára több szekér szénát szállított. Egyik szekéren ő maga ült és hajtotta a lovakat. Amint a sálfalvi patakon hajtott keresztül, a szekér megbillent a patakban, felfordult és a széna maga alá temette Zsurkát, aki belefult a vízbe. Réggel holtan huzták ki a vízből. A szerencsétlen ember iránt, ki a vidéken igen szimpatikus volt, nagy a részvét. Özvegyet és 2 kis gyermeket hagyott hátra.

A Budapestre szóló levelezések címzése. A m. kir. posta- és távirdaigazgatóság a következő közleményt adta ki: A székesfővárosban a milliányi lakosság, számos közhivatali és magánvállalat részére szánt hatalmas arányu levelezések tömegének kézbesítése harmincnál több postahivatal közt oszlik meg. A levélkézbesítés e megoszlása rendkívül előnyös a közönségre, ha a levelezés teljes pontossággal van megcímelve, mert az ilyen küldeményt gyorsan is, pontosan is lehet kézbesíteni annak, akinek a feladó szánta. Viszont a hiányos, olvashatatlan, vagy téves címzésű levélküldemények sok esetben természetesen késnek, mert a postaalkalmazottak emlékezetből nem tudhatják, hogy a számos budapesti kereskedő, iparos cég, egyesület stb., közhivatal és más közintézet melyik postahivatal utján jut postaküldeményei birtokába, másrészt pedig azért, mivel az irányítóknak a postahivatalban és a robogó vonaton nincs idejük arra, hogy folyton a a segédkönyvekben kutassanak, mert különben garmadaszámra késnének a szabatosan és jól címzett küldemények is. Aki nem címez pontosan, nemcsak a maga levelét teszi ki a veszélynek, hogy az célját téveszti, de akaratlanul másnak is kárát okozza. Általános elvnek tekintsük, hogy mindenki abba a helyiségbe (üzletbe, lakásba, hivatalba) címezze és címeztesse küldeményét, ahol annak kézbesítését kívánja, tehát a szokásos cimadatokon kívül a közigazgatási kerület számának, az utcának (utnak, térnek), a házzámnak, az emelet- és ajtószámának jól olvasható, pontos kiírása is szükséges. Arra kérjük tehát a levelező közönséget, hogy különösen a Budapesten kézbesítendő postaküldeményeit a saját és a köz érdekében a fentiek szerint teljes pontossággal címezze és erre ismerőseit, üzletfeleit is készítse. Ajánlatos, hogy az aki címfejes levélpapiroost használ, erre a saját levélcímét is rányomassa.

Országos dalosünnep Székelyudvarhelyen. A Magyar Dalosszövetség az idei kolozsvári országos dalosverseny folytatásaként Székelyudvarhelyen országos dalosünnepet is rendez. A dalosünnep augusztus 17-én és 18-án lesz s ez alkalommal a kolozsvári dalosverseny résztvevői közül 20 dalárda fogja bemutatni a kolozsvári dalosverseny darabjait és versenyeredményeit. Azonkívül a Budai Dalárda és Kassai Zenekedvelők Egyesülete külön is szerepel s az idei királydíj győztese is a többi királydíjas versenyzőkkel (lugosi, miskolci és szabadkai dalárdák) együtt megjelenik s külön-külön szerepel. Mintegy 1000 dalosból álló férfikar a kolozsvári összkarokat is eléukli. Együttal a dalosünnep egész déli Erdély közművelődési és társadalomszerveződései érdekeit is fel fogja tární s e célból a Dalosszövetség külön díszgyűlést is rendez, melyen gróf Zichy Géza, Bárczy István dr. és Kacsóh Pongrácz dr. fognak ünnepi előadásokat tartani. Az egész ünnep jelentőségével mai lapunkban dr. Paál Árpád cikke behatóan foglalkozik. Itt az ünnep rendezősége megbízásából csak azt közöljük, hogy Székelyudvarhely város lakossága egyszerű, de szíves vendéglátással gondoskodik mindazoknak az elszállásolásáról, akik vidékünkéről is e dalosünnepet meghallgatni akarják. Ez iránt azonban legkésőbb augusztus 10-éig jelentkezni kell s az elszállásolási igényeket meg kell említeni. A jelentkezéseket a „Székelyudvarhelyi Székely Lalegylet, Székelyudvarhely” címre kell utézni.

Politizálás kaució nélkül. A Hamvay Ödön szerkesztésében Vácott megjelenő „Közérdek” című társadalmi folyóirat anélkül, hogy kauciót tett volna le, politikai tartalmú cikket közölt. A törvényszék a lap szerkesztőjét 20 K pénzbüntetésre ítélte. A vádlott szerkesztő az ítéletet megfellebbezte. A budapesti kir. ítéletábla első büntetőtanácsa a törvényszék ítéletét megsemmisítette és felmentő ítéletet hozott azzal a megokolással, hogy az új sajtótörvényben nincs kifejezett intézkedés arra nézve, hogy a kaució nélkül való politizálás büntethető volna. Polgár Viktor főügyész helyettes a fölmentő ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be, azért, mert az új sajtótörvény 28. szakaszának második pontja úgy magyarázható, hogy a kaució nélkül való politizálás kihágás. Az elnök erre megjegyezte, hogy a tábla hivatása nem lehet az, hogy a miniszteri megokolás alapján a büntetőtörvényt kiterjesztően értelmezze. Ebben az érdekes ügyben tehát a Kuria fog végérvényesen döntení.

Meghívó. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyulete, a belügyminiszter által jóváhagyott új alapszabályokat léptet életbe, ez év augusztus 2-tól. E célból ma, vasárnap, d. u. 2 órakor a medgyesi 378. sz. fiókpénztár választmánya is közgyűlést hív össze, az egyleti helyiségben (Peschka-féle vendéglő). Kéretnek a tagok mennél számosabban megjelenni az új alapszabályok lesznek ismertetve. Pereszlényi István elnök.

Jogtudományi tanfolyamok. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az érdekelt többi miniszterrel egyetértőleg a folyó évben eltérőleg az előző évektől nemcsak Budapesten, hanem egyszersmind vidéken is rendez a közigazgatási és igazságügyi tisztviselők részére jog- és államtudományi továbbképző tanfolyamot. A vidéki tanfolyam ezúttal Kolozsvárott lesz. A budapesti

jog- és államtudományi továbbképző tanfolyam október 1-től 10-ig, a kolozsvári tanfolyam pedig október 12-től 17-ig tart. — A tanfolyamok programja lényegileg hasonló az előző évekbeli budapesti tanfolyamok programjához, vagyis nevezetesebb köz- és magánintézmények megtekintéséből, valamint szóbeli előadásokból és vitákból áll.

Jaques Paul, a hirneves humorista, aki két évvel ezelőtt nagy sikert aratott, ma este a „Lövész”-szálloda kerthelyiségében előadást tart. Aki nevetni s estéjét jól tölteni akarja, ne mulassza el az előadást, amely változatos és a maga nevében páratlan.

Mit ír erről Az Est? Minden országos, minden közérdekű kérdésben, ez Magyarországon az első kérdés, mert mindenki tudja, hogy amit valamiről Az Est ír, abban a kérdésben az az igazság, az a közvélemény, az a leghelyesebb szempont. Amit Az Est ír, azután Magyarország legjobb újságírói mennek szerte a világon, felkeresik az eseményeket ott, ahol azok történnek, a gyárakban, a tanácskozási termekben, a diplomaták szobájában, a csatatereken, a szerencsétlenség s. inhelyén; mindenütt, ahol az ember nyomoruságának és dicsőségének küzdelme lejátszódik. Az Est mindenütt ott van, ahol valami történik, azt akarjuk tehát, hogy ahol csak Magyarországon érdeklődnek az iránt, hogy mi történik a világon, legyen szintén ott Az Est, mert amellet, hogy ez igazán európai színvonalu napilap a leggyorsabban ér el hozzánk, előfizetési ára is minimális, mert három hónapra csak 4.50 koronába kerül. Mutatványszámot lapunk olvasóinak szívesen küld Az Est kiadóhivatala, Budapest, VII., Erzsébet körút 20.

Az alispáni jelentés.

(Folytatás).

IV. Közegészségügy.

Hozzávéve az 1912-ről 1914. évre átvendő 20 II. osztályu ápolási napot és 4718 III. „ „ „ 7136.40 K,
Összesen . 122917.10 K.

Az 1912. évről hátra maradt eddig be nem fizetett ápolási díj 29963.99 K,
Összesen . 152881.09 K.

A tényleges bevételek voltak:

1. Ápolási díjak . . 113077.53 K,
2. Különféle 375.97 „
3. Külön bevételek . . 4188.05 „
Összesen . 117641.45 K.

Kiadások:

1. Amortisatio 200.000 K épitési tőke után 10587.16 K,
2. Tiszti fizetések 14984.26 „
3. Bérek 9863.74 „
4. Cselédruházat 314.— „
5. Irodaszerek 517.66 „
6. Élelmezés 38633.61 „
7. Gyógyszerek stb. . . . 8559.52 „
8. Felszerelés 5745.79 „
9. Fogyasztási cikkek . . 2443.88 „
10. Fűtés 7310.13 „
11. Mosás 960.— „
12. Világítás 7193.02 „
13. Vízfogyasztás 1584.99 „
14. Épületfenntartás . . . 2594.44 „
15. Vegyesek 3533.53 „
Összesen . 114925.73 K,
tehát marad fölösleg . . . 2715.72 K.

V. Állategészségügy.

Az 1913. évben az állategészségügyi szakvizsgálatot a vármegye területén 1 törvényhatósági, 3 járási, 2 városi és járási m. kir., valamint 2 helyhatósági, összesen 8 állatorvos látta el. Állatorvosi gyakorlatot üzött ezeken kívül a homoródi méntelep-állatorvos.

A fertőző betegségek közül megállapított:

1. Lépfene: 11 község 9 udvarában és 3 legelőjén. Elhullott 11 szarvasmarha.

2. Veszettség: 11 községben kiirtatott és elhullott 13 veszett eb, 3 szarvasmarha és 2 sertés. Fertőzés gyanuja miatt kiirtatott 103 eb és 2 juh.

3. Az ivarszervek hólyagos kiütése: 4 község 20 udvarában 20 lovon. Mind meggyógyult.

4. A rühösség: 6 község 31 udvarában és 1 legelőjén. Megbetegedett 4 ló, 81 juh. Elhullott 3 juh. A többi beteg gyógyult.

5. Sertésorbánc: 29 község 133 udvarában és 1 legelőjén. Elhullott 203 sertés.

6. Sertéspestis (sertésvész): 57 község 648 udvarában és 15 legelőjén. Elhullott 1259 darab, levágatott 297 beteg.

7. Bivalyvész: 35 község 99 udvarában és 15 legelőjén. Elhullott 218 bivaly és 2 szarvasmarha.

Egyéb (nem fertőző) betegségek következtében elhullott: 293 ló, 521 szarvasmarha, 267 bivaly, 1643 sertés és 221 juh.

Itt tartom szükségesnek jelezni, hogy az 1912-iki és 1913-iki állandóan nedves évek miatt a mételykór, mely rendszeren csak a juhok között pusztít, a szarvasmarhák között is oly mérvben lépett fel az 1913. év III-ik negyedében, hogy a miatta bekövetkezett elhullások és kényszervágások által nagyobb kárt okozott a vármegye egyes vidékein, mint az összes fertőző betegségek együttvéve az egész év folyamán. Vannak a vármegye területén oly községek, amelyekben 25—30 darab szarvasmarha elhullott, 10—15 darab kényszervágatott és 10—15 drb. potom áron, a bőr értékén alig felül kényszervágásra eladattak mételykór miatt. Az állatkereskedelmet (gazdasági forgalmat) is lényegesen csökkentette a mételykór miatt fenálló szavatosság, mely az adás-vételt teljesen bizonytalanná tette.

Közfogyasztásra levágatott:

64 bika, 471 ökör, 2823 tehén, 866 tinó, 1327 üsző, 2562 borju, összesen 8113 szarvasmarha; 684 bivaly, 2751 bivalyborju, összesen 3435 bivaly; szarvasmarha és bivaly együttvéve 11548 drb.; 12016 juh, 13109 bárány, 104 kecske, 11 gidó, 11392 sertés, 197 malac. Ezek közül kényszervágás utján 463 szarvasmarha, 64 bivaly, 57 juh és 235 sertés.

Elkoboztatott összesen 28 szarvasmarha, 5 bivaly és 26 sertés.

A hatósági husszék utján értékesített: 87 szarvasmarha, 5 bivaly, 29 juh, 61 bárány és 9 sertés.

A husvizsgálatot ellátta 5 állatorvos, 4 emberorvos és 102 vizsgázott husvizsgáló.

Közvágóhid csak Medgyes r. t. városban készült 23000 korona költséggel.

Védőojsások eszközöltettek:

1. Lépfene ellen 168 szarvasmarhán.
2. Sercegő üszők ellen 109 „
3. Sertésorbánc „ 1182 sertésen.
4. Sertéspestis „ 142 „

Marhalevél kiállított: 20 filléres 48846 darab, 12 filléres 26426 darab, 4-